

וזכני לגדל

הרב אשר יהיאל קסל

רב כפר הנוער זוהרים וראש ביהמ"ד 'משנת אבות'
לשאלות והרצאות: kasel@kfar-zoharim.org.il

בבית החולים הפסיכיאטרי

למה שיוסי סיפר ולמה שהוא לא סיפר וכשראיתי שהוא לא מסוגל לדבר על הסוד, החלטתי לעקוף את הסוד, ושאלתי את יוסי ממתני הוא מרגיש דחוי בחברה.

יוסי ידע להצביע על השנה המדויקת שבה הכול החל. "למדתי בכיתה ז' אצל הרב... (השם שמור במערכת) והיה לנו מנהג בכיתה, שכל שבוע ילד אחר אומר וורט על הפרשה. כשהגיע תורי, אמרתי וורט שראיתי באיזה ספר, והמלמד ניסה לכוון אותי, להבין מה אמרתי. על אף ההסברים של המלמד, לא באמת הצלחתי להבין ואז הוא פנה אלי ואמר: לפחות אתה תוכי טוב, אומר את מה שקראת".

יוסי החל לבכות, "אני זוכר את זה כאילו זה אירע לפני רגע אחד, כל הילדים צחקו עלי והתלוצצו על חשבונתי ומאז איבדתי את הביטחון העצמי. לא ממש איבדתי, אבל אני בלחץ כל הזמן, לחוץ מהשאלה מה יגידו עלי ומה חושבים עלי.

"ההורים שלי שלחו אותי לטיפול, אבל זה לא כל כך הצליח מכיוון שלא דיברתי. פחדתי שאם אני אדבר, יגלו את הסוד שלי ואני מתבייש כל כך ממה שהיה", ושוב יוסי חזר על כך שהוא פוחד שכל מה שהוא עובר זה עונש על הסוד הזה.

ניגשתי למטבח להביא ליוסי מים לשתות והרופא הפסיכיאטר יצא מהחדר. הוא הביט ביוסי ואמר לו: "אני עדיין חושב שאתה יכול ללכת, אבל אני רוצה שתבטיח שלא תעשה שום דבר שאסור לעשות". "תבטיח", אמרתי ליוסי, "ואני מבטיח לך שאני לא אעזוב אותך, עד שלא תהיה בטוח בעצמך. אתה נורמלי לחלוטין" אמרתי ליוסי, "זה לא המקום שלך. בא נלך קצת לטיל על שפת הים האוויר, אתה תרגיש טוב הרבה יותר".

יוסי הבטיח, האחות כתבה מכתב שחרור ואני לקחתי את יוסי לרכבי. האוויר בחוף החזיר לו את השפיות וההיגיון, והוא התחיל לשאול אם אני בטוח שזה לא קשה לי. השבתי כמובן בשלילה ופתחתי בנסיעה. כמה דקות אחר כך, כבר ידעתי את הסוד.

"איש אחד היה באותו יום שישבי בבית הכנסת השכונתי, אחד כזה שכולם יודעים עליו שהוא כזה. אני ראיתי אותו והוא התחיל לדבר איתי". את הסוף ידעתי מבלי שיוסי יספר לי, זו כרוניקה ידועה מראש, אבל לא יכולתי לברוח מנושא האשמה: המלמד. כן הוא לא התכוון, ואולי הייתה לו סיבה, אבל פגיעה רגשית מובילה למקום כזה, שבאה אחריו פגיעה קשה יותר.

אז עבור אותו קורא שהתלונן בטור של השבוע שעבר, הנה לך עוד סיבה מדוע אני כותב על אינטליגנציה רגשית: החבל נקרע דווקא היכן שהוא חלש, ואם כציבור נדע להיות רגישים יותר, אז אולי אני לא אצטרך לכתוב על זה יותר. מי ייתן...

השעה הייתה אחת אחרי חצות כאשר חציתי את הכניסה לחדר מיון, בבית החולים הפסיכיאטרי במרכז הארץ. האמת שאני לא ידעתי לשם מה הגעתי, אבל שיחת טלפון של אבא שהתחנן שאני אבוא לחדר המיון לפגוש את בנו, גרמה לי להגיע. האבא לא יכול היה לדבר, הוא רק לחש לי בשקט: "הבן שלי נמצא במיון, אני לא רוצה שהוא יאושפז, אבל זה לא תלוי רק בי ואני חושב שאתה תוכל להועיל, הבן שלי הזכיר אותך בשבוע האחרון ואמר שהוא רוצה לדבר איתך, בקיצור תבוא".

באתי. האבא חיכה לי בכניסה למיון, עם דמעות בעיניים הוא אמר שאין לו מושג מה קרה לבן שלו. "הוא עשה מעשה חמור, וביקש מייד עזרה. הד"ר שראה אותו, טוען שיש אפשרות לעזור לו, אבל הבן מפחד לצאת מפה - שזה דבר מעודד ומראה על רצון חיים - אבל מאידך הרב מבין מה יקרה אם הוא יהיה מאושפז, הרב מבין מה זה אומר על השידוכים. אני לא רוצה שהוא ידע שקראתי לך, כי הוא מתבייש, אבל תעשה הצגה כאילו עברת פה במקרה, ותנסה לדבר אתו". סיים את הסברו והוראותי.

נכנסתי אל החדר, פגשתי שם את יוסי, בחור בן עשרים ואחת, כמעט בשידוכים, שיושב שפוף. מכיוון שהיה לי קשה לשחק את המשחק כאילו אני מסתובב במחלקות פסיכיאטריות ביום יום, חסכתי לעצמי את העניין ופשוט התיישבתי ליד יוסי. הצגתי את עצמי בשמי המלא ואמרתי לו שאני כאן כדי לשמוע אותו, ואני באתי עם התפילין, כך שיש לי את כל הזמן שבעולם. סימנתי לאבא שלו שישאיר אותנו לבד וישאיר לי את הזמן. יוסי שתק ושתק, עד שהוא נשבר ופתח את הפה. "אני עשיתי משהו חמור, אין לי מושג איך הגעתי למצב הזה, אני בחור נורמלי בדרך כלל", הוא אמר בחיוך מר, "אבל אני מפחד, פשוט מפחד מהעתיד".

הקשבתי לכאב, לפחד, ושמתתי את אוזניי כאפרכסת. הזכרתי לעצמי כי העזרה הגדולה ביותר שאני יכול לתת עכשיו ליוסי, זה את כוחות ההקשבה שלי ויוסי אכן דיבר ודיבה. הוא דיבר על המצב החברתי שלו, על המצוקות שלו, על כך שהוא לא מאמין בעצמו והוא סיפר גם מה היה הטריגר שגרם לו למשבר העכשווי. מילים דוקרות וקשות של חבר חדר, שאמר לו שהוא אפס מאופס, ושיסתום את הפה, ורחמנות על מי שתחתן אותו. הוא גם סיפר על התפרצות הזעם שבאה בעקבותיה, על המכות שהוא נתן ועל המשגיח שאמר לו שאם הוא לא מצליח לשלוט בעצמו, אז שישקול אולי הוא צריך כדורי הרגעה. הוא גם סיפר לי על החבר שסיפר לו שהוא היה אצלי, ואני עזרתי לו. אבל אז הגיע הסוד הגדול, הסוד שהוא מתבייש לספר לי, סוד מהעבר שלא מניח לו. סוד שהוא בטוח שכל הצרות שלו נובעות בגללו ושהוא אדם טמא והקדוש ברוך הוא מעניש אותו על כך. ישבתי והקשבתי